

CRISTIAN PEPINO

*A doua carte de la
Vama Veche*

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Cuprins

Cuvânt înainte	7
<i>La Doimai</i>	13
Nebunul de la Dobrogean 15 Jorj 17 Apus de soare cu Nuni 20 Thriller 24 Din nou despre kitsch 28 Inefabil 31 Saboții și fata lui Pacepa 34 Căntece alpigiane 36 Frizerița 38	
<i>La Mamaia-sat</i>	43
Fetița care a mușcat câinele 45 Decebal și Nadina 46 Distracții cu Dimi 47 Spitalul de urgență – variantă autohtonă 50 Hecuba la Guvidarium 58 Dodo 60 La pescuit cu pictorii 65	
<i>La Vama Veche</i>	69
Tăcerea guvizilor 71 Năvodul 76 Case vechi și con- strucții noi 81 Lume nouă la Casa Ambasadorului 84 Mormonul dezmemormonit și celălalt american 88 La Vama Veche cu copiii 91 Pisici și șoareci 93 Mircea Florian, solo la coardă de zmeu 95 Cu Aristide la mare 98 Teo- dorescu. Filip Teodorescu 100 Lux la Vama Veche 102 Cu Dadu Bucur 105 Conversații de ingineri 113 Grătare extreme și tornadă la Vama 115 Lucruri pierdute, lucruri găsite 118 Lucrați sâmbăta? 122 Disparații misterioase 125	

Fetele cu oase de găină în păr	127
O întâmplare aproape zoologică	128

<i>Povești de seară la Vama</i>	131
---------------------------------------	-----

Ursuleții invizibili. O poveste a lui François	133
Umor englezesc	135
Monumentul găinii	136
Domnul Costăchel. O poveste a lui Anghel Enache, preluată de mine	137
Aventuri cu un shakespeareolog	141
Altă poveste din lumea teatrului: Pauza maestrului	145
Ilegaliști într-o grămadă de pepeni murați	146
Culmea decenței și limbajul distins	154
De la cenaclul Flacăra la Minion	157
Cenaclul Flacăra la Constanța	161
Revelion cu discurs prezidențial	163
<i>Satyricon</i> . O poveste a lui Silviu Purcărete	168
<i>Sarabunke</i> . O poveste a lui Toca	171
O întâmplare cu milițieni de Calea Victoriei și statuete de Tanagra	174
Tristețea brânzei	177
Povestea Cristinei despre Pătru și Pavel	178
Vama Veche, epilog	182

Mulțumiri	184
-----------------	-----

La Doimai

Nebunul de la Dobrogean

Erau câțiva oameni cam ciudați pe la Doimai, mă refer la localnici, firește, nu la vilegiaturiști, că noi eram ciudați cam toți.

Volodea strângea paharele de pe mesele din grădina de vară a lui Musuret, mătura și punea scaunele cu fundul în sus după ce plecau clienții. Pentru asta, tătarul Musuret nu-i dădea lui Volodea nici o plată. Îi permitea numai să adune resturile de bere, vodcă, vin, lichior, rom și fernet care rămăneau prin pahare, să le toarne într-o halbă și să bea rezultatul. Îi mai dădea voie și să doarmă în fundul curții, într-o vizuină făcută din lăzi de lemn.

Volodea se mai așeza din când în când la taifas cu popa Garide, după ce acesta își turna pe gât halba de vodcă pe care o cumpăra dacă își vindea pungulițele cu garizi fierți, pescuiți când marea era liniștită. Popa Garide avea, cum v-am mai povestit, o figură de sfânt, un zâmbet sfios, plete și barbă albe, ca în icoane. Când nu putea să vândă garizi culegea nalbe din grădina Poștei și le vindea în cârciumă papișoilor bucureșteni care își tratau mândrele la restaurantul Dobrogean. Uneori erau bune și buruienile de pe marginea drumului, pe care le vindea cu suma de 1,65 lei = o Săniuță mică. Adică o vodcă, Săniuță i se zicea din pricina imaginii de pe etichetă, care înfățișa probabil un grup de bețivi ruși

care mergeau cu troica prin nămeți ca să cumpere vodcă de la alimentară.

Dar aceste figuri păleau în fața nebunului de la Dobrogean.

De-abia se deschisese la Doimai restaurantul Dobrogean. Era „lux umplut“ (vorba lui Dadu Bucur) față de cârciuma jegoasă a lui Musuret de peste drum. Era curat, era răcoare, se gătea foarte bine – una dintre specialități era creier la grătar, n-am mai văzut în altă parte așa ceva. Mai preparau și măduvioare împletite în cosițe ca de cosânzeană, mititei foarte buni, ușor condimentați cu ardei iute în loc de usturoi, ori ciorbă de burtă cu ciocănele. Sigur, era mult mai scump decât la bufetul lui Musuret, friptura costa cu vreo trei lei mai mult, dar dacă doreai s-o impresionezi pe iubita ta nu o invitai în băutura plină de colb a tătarului, ci la Dobrogean.

La intrare era barul. Un singur lucru te deranja puțin, până te obișnuiai. Într-un colț al barului, la o masă, stătea în fiecare zi un ins care, din când în când, începea să peroreze.

Mai întâi am crezut că vorbește cu mine și m-am gândit să mă mut pe șest în altă parte, ca să scap de conversația cu el, pentru că ceea ce spunea n-avea șir deloc și mă cam speria. Dar după câteva minute, când m-am mutat de colo colo și am văzut că omul nu se oprea din vorbit, mi-am dat seama că nebunul avea un interlocutor imaginar căruia i se adresa, localizat de el fix în fața lui, pe un scaun gol. Îi spunea exact așa:

— Noi, ca la CAER: varza se toacă, prazul niciodată.

(CAER era uniunea economică a țărilor din lagărul socialist și acolo se stabilea ce se produce în fiecare țară, ce se importă, ce se exportă.)

Apoi, după o scurtă pauză:

— Umanismul...

Și aici făcea altă pauză și zicea cu năduf:

— ...'tu-ți gura mă-tii!

Apoi ridica o mână deasupra capului ca să-și sublinieze avertismentul:

— Umanismul... să te ferești!

După care spunea pe un ton lugubru:

— E ca scrumbial!

Și se oprea brusc. Mai bea puțin, apoi enumera lunile anului. Apoi zodiile. Apoi tăcea multă vreme. Din când în când mai zicea câte una, cum ar fi:

— Este foarte dificil ca un profesor să fie mai deștept decât elevii lui.

După ce își termina băutura, își saluta politicos partenerul imaginar scoțându-și pălăria și pleca liniștit.

În fond, nu puteai să nu fii de acord cu el. Știam cu toții că e ceva în neregulă cu umanismul, dar nimeni nu putea să explice atât de clar cum o făcea nebunul. Numai cu scrumbia n-am înțeles nici până acum ce-avea.

Jorj

Jorj Voicu, un actor de comedie remarcabil, cu mare haz, era una dintre figurile importante de la Doimai. Jorj era dotat cu o figură haioasă și cu un trup monumental. Eu l-am cunoscut când Toca (Alexandru Tocilescu) făcea un spectacol estival la Teatrul Țăndărică, *Râsul unei nopți de vară*, alcătuit din scheciuri și momente cu păpuși. Formația lui Mircea

Florian cânta în direct în spectacol. Jorj făcea atunci un cuplu de clovni nemaipomenit cu Anda Călugăreanu, care era nu numai o valoroasă interpretă de muzică, dar și o actriță de mare talent. Cu toate astea, a dat mulți ani la IATC, la actorie, până să intre, deși între timp ajunsese o vedetă foarte îndrăgită.

Jorj stătea vara la Casa Pictată din Doimai, unde se certa adeseori cu Nina Cassian pentru tot felul de fleacuri. Caracteristic pentru el era faptul că, la trei cuvinte pe care le rostea, unul era întotdeauna mai picant. Jorj era și un bucătar pasionat. Într-o zi, câteva colege de-ale lui de la Teatrul Giulești l-au rugat să le gătească un iepure la cuptor.

— Eu vă gătesc, fechielor, le-a spus Jorj cu fermecătorul lui accent clujenes. Da-l beliți voi.

— Da' ce, Jorj, e chiar așa de greu să jupoi un iepure? l-a întrebat una dintre ele.

— Da' ce gândeați voi, că-i la fel de ușor ghe belit ca...

— Vai, Jorj, măgarule, ce urât vorbești!

— No, eu am vrut să spun altceva, da' văd că voi, rapan-dulelor, vă gândiți tăt numa' la ceva anume...

Odată Jorj ne-a invitat la masă, ne-a spus că ne gătește ceva special. Invitați erau Toca, Tudor Mărăscu, Dinu Kivu, Gaby Iencek și mulți alții. Eram cu toții nerăbdători să gustăm minunatele bucate, numai că Jorj ne-a spus că trebuie mai întâi să aranjeze masa. Fetele s-au oferit imediat să-l ajute, dar el a țipat la ele și a spus că nimeni nu are voie să pună mâna pe nimic, numai el va face totul.

Și a început să aranjeze tacâmurile cu fundițe făcute din fășii de șervețele, paharele de vreo trei feluri cu șervețele răsucite în ele, și totul sub ochii noștri din ce în ce mai ieșiți din orbite de foame, cu gesturi foarte meticuloase, cu proverbiala

viteză ardelenască. Atmosfera era din ce în ce mai tensionată, și atunci Toca s-a gândit să ne binedispună. A luat dintr-un raft o cărtică roșie și a început să ne citească din cugetările lui Mao Tze-dun, ca să ne mai treacă timpul, în vreme ce Jorj ne așeza în farfurii cu mare atenție, bob cu bob, bucățică cu bucățică, feliuță cu feliuță, gustăricile, plesnind din când în când peste mână pe câte unul care îndrăznea să șparlească vreun dumatic.

Oricât s-a străduit Toca, n-a reușit să ne țină de foame cu cărtica lui Mao. Când, în sfârșit, Jorj ne-a dat voie să mâncăm, ne-am repezit la minunățiile la care trudise el îndelung și le-am devorat ca un stol de lăcuste hămesite.

Au trecut doar câteva minute, și farfuriile, castronașele, sosierele și platourile au rămas goale. Bietul Jorj se uita cu tristețe la noi, așteptând în zadar ca cineva să-i laude micile capodopere culinare la care trudise ore în șir: măsline verzi umplute cu anșoa, ouă umplute cu amestecuri rafinate de brânzeturi sau de morcovi cu muștar, ridichi crestate în care se aflau, în fiecare despicătură, câte un fel deosebit de cremă din te miri ce, pateuașe umplute și ele cu tot felul de minunății, roșii și ouă aranjate în formă de ciupercuțe otrăvitoare, cu pălării din tomate ornate cu punctulețe de maioneză, sau puișori cu pene de măsline, cioc de roșie și ochișori din capere, alte ouă în formă de pitici cu mustăți de pătrunjel și tichie din castravete, copănele cu capătul învelit în poleială, chifteluțe cu scobitori înfipite în rondele de morcovi ca urechi și cu ochișori din boabe de piper – și câte și mai câte...

Dar credeți că vreunul dintre noi și-a mai dat seama ce mâncase?

Apus de soare cu Nuni

Venisem la Doimai într-o vară, prin 1971, și de cum am ajuns în sat am intrat în cârciumă la Dobrogean să văd cine mai e pe-acolo. Stăteau la o masă lungă Toca, Cristi Hadji-Culea, Măărăscu, Nuni Anestin și alții. Bucuros că erau acolo atâția cunoscuți și prieteni, îi salut și le spun că după ce-mi găsesc o gazdă mă întorc și eu la cârciumă. Dar observ că Nuni se uită fix la mine și mormăie ceva. Îi spun că n-am auzit ce-a zis, și atunci, pe un ton sumbru, îmi șoptește:

— Am să te strivesc ca pe-un șobolan!...

N-am înțeles ce vrea și l-am rugat să-mi spună mai clar ce are de zis.

La care, pe un ton lugubru, Nuni a mârâit cu glasul lui dogit:

— Te faci că nu înțelegi, ai? Băăă! Ai salutat pe toată lumea de la masa asta, numai pe mine nu!

Mi-am cerut scuze, dar Nuni mormăia mereu niște amenințări, și pe moment am crezut că o să sară la bătaie, așa cum auzisem că face când i se suie basamacul la cap. În consecință m-am cărat de-acolo, având grijă să-l salut în mod special pe Nuni, în speranța că se mai potolește. Dar el a strigat după mine:

— Degeaba fugi! Să știi că nu scapi!

Nu știu ce-l apucase, în facultate nu avusese nimic de-mpărțit cu mine, ba chiar îmi făcuse și un portret foarte frumos pe care-l mai am și acum.

M-am dus să-mi caut gazdă, dar sincer să fiu eram cam îngândurat. Eu sunt un om pașnic și nu m-am bătut nici odată cu nimeni. De fapt, să nu mint, în copilărie m-a înfuriat cineva nu știu din ce motiv și m-am trezit că-l lovesc

orbește, dezlănțuit. Noroc că m-au oprit alți copii. Atunci m-am speriat de ceea ce aş fi putut să fac – şi n-am mai sărit niciodată la bătaie. Din fericire, n-am avut în copilărie anturajul în care să mi se formeze apucături agresive şi am primit o educație bună, care m-a ajutat să evit violența. E drept însă că am o gură rea şi mă mir că n-am luat-o pe cocoasă până acum din cauza asta.

În anumite medii, violența este, cred, inevitabilă, oamenii o învață de mici. Poți să vezi astăzi pe stradă numeroși mâr-lani care umblă umflați în pene ca niște curcani gata de atac şi se uită foarte urât la toată lumea, căutând parcă pricină. Sunt gata mereu să-şi bată copiii, nevasta, neamurile, prietenii de băutură: așa au fost crescuți, într-o lume de coşmar. Dar Nuni? Ciudat. Provenea dintr-o familie foarte bună...

Amenințările lui Nuni mă puseseră, aşadar, pe gânduri. Şi am încercat în zilele următoare să evit să mă întâlnesc cu el pe plajă sau la cârciumă.

Se spunea despre Nuni că, atunci când o ia pe ulei la vreun restaurant, îi căşună pe câte cineva şi se apucă să-i tragă capete în gură. Eu nu asistasem niciodată la așa ceva, credeam că sunt povești. Dar, ca să fiu mai sigur, trăgeam cu ochiul înainte de a intra în cârciumă, ca să nu primesc şi eu de la Nuni un cap în gură.

Azi așa, mâine așa, şi într-o zi intru la Dobrogeanul şi-l întreb pe Toca dacă Nuni o să vină pe-acolo, ca să ştiu dacă mă aşez la masă sau nu.

— Păi nu vine dacă te vede pe tine, spune Toca.

— Cum adică? Faci mişto de mine?

— Nu fac nici un mişto, a zis Toca. Lui Nuni îi e frică să nu-l bați după ce ți-a făcut scena aia la cârciumă. Când te vede pe undeva, o tuleşte imediat. Când intră în restaurant